1. Rollide konfigureerimine läbi rollikonfiguraatori rakenduse kasutajaliidese	2
1.1 Eeldused Pääsukeses asutuse rollide konfigureerimiseks	
1.2 Kirjelda REGULAR-tüüpi isiku esindaja roll	
1.3 Kirjelda AUTHORISATION MANAGER-tüüpi asutuse volituste halduri roll	
1.4 Kirjelda HELPDESK-tüüpi asutuse kasutajatoe roll	
1.5 Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK-tüüpi välise süsteemi volituste haldur	
1.6 Kirjelda roll, mis võimaldab volitust anda edasivolitamise õigusega	
1.7 Kirjelda edasivolituste halduri volituse roll, mis võimaldab edasivolitusi lisada ja eemaldada	23
1.8 Kirjelda PREROGATIVE-tüüpi eesõigusroll	27
1.9 Kirjelda PREREQUISITE-tüüpi eeldusroll	30
1.10 Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll	33
1.11 Rollide kirjeldamise olulisemad põhimõtted	36
1.11.1 Päắsukese rollidele koodide andmine	
1.11.2 Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel	
1.11.3 Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele	39
1.11.4 Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine	40
1.11.5 Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine	41
1.11.6 Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel	43
1.11.7 Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses	44
1.11.8 Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus	46
1.11.9 Rollikonfiguraatori rakenduse olulisemad tööpõhimõtted	
ggggggggg	,

Rollide konfigureerimine läbi rollikonfiguraatori rakenduse kasutajaliidese

Esimese rolli kirjeldamine

- Eeldused Pääsukeses asutuse rollide konfigureerimiseks
  - o Iseteenindust haldav organisatsioon peab andma volituse oma rollide konfiguratsiooni haldamiseks.
  - RIA peab iseteeninduse jaoks lisama esialgse rollide paketi (uus nimeruum)
- Kirjelda REGULAR-tüüpi isiku esindaja roll
  - Kirjeldame Pääsukese rollikonfiguraatoris asutuse iseteeninduse esimese rolli, ettevõtte esindaja.

Rollid, mis sõltuvad valitud Pääsukesega liidestustamise viisist

Rollitüübid, mida saab kasutada ainult siis, kui volitusi hoiustatakse Pääsukeses

- Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi asutuse volituste halduri roll
  - Suured ettevõtted ja asutused peavad delegeerima volituste määramise isikutele, kes ei ole ettevõtte seaduslikud esindajad. Nimetame neid isikuid volituste halduriteks.
  - Rolli loomise järgselt uuendame ka varasemalt loodud rolli, et äsja loodud volituste halduri rollis isik saaks selle rollikoodiga volitusi hallata
  - See peatükk on oluline ainult siis, kui volitusi hoiustatakse Pääsukeses.
- Kirjelda HELPDESK-tüüpi asutuse kasutajatoe roll
  - Kui isikul on probleeme volitustega, saab ta pöörduda iseteeninduse tugiteenuse poole ning organisatsiooni töötaja (tavaliselt tugiteenuse töötaja), kellel on selle rolliga volitus, saab isiku nimel volitusi vaadata ja hallata.
  - See peatükk on oluline ainult siis, kui volitusi hoiustatakse Pääsukeses.

Rollitüüp, mida saab kasutada ainult siis, kui volitusi hoiustatakse väljaspool Pääsukest

• Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK-tüüpi välise süsteemi volituste haldur

Rollide edasivolitamise lubamine rollikonfiguratsioonis

- Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
- Kirjelda roll, mis võimaldab volitust anda edasivolitamise õigusega.
  - Tutvustame uut terminit volituse edasidelegeerimine teisele isikule. Edasidelegeerimise teel loodud volitus on seotud algse volitusega, mis tähendab, et kui algne volitus tühistatakse, lõpeb ka edasidelegeeritud volituse kehtivus.
  - Kõige levinum kasutusjuhtum: juriidiline isik ostab teenuse teiselt teenusepakkujalt (samuti juriidiline isik). Sellisel juhul võib klient vajada teenusepakkujale teatud õiguste andmist ja teenusepakkuja saab volitusi edasi delegeerida oma töötajatele.
- Kirjelda edasivolituste halduri volituse roll, mis võimaldab edasivolitusi lisada ja eemaldada
  - Sellise konfiguratsiooniga volituste halduri roll on mõeldud teenust pakkuvale ettevõttele, näiteks raamatupidamisbüroole.

Erijuhtudel kasutatavate rollitüüpide kirjeldamine

Erijuhud tähendavad üldjuhul seda, et mingi iseteeninduskeskkond tahab mingi volituse kättesaadavaks teha piiratud hulgale asutustele või ettevõtetele, nii et ülejäänud juriidilised isikud ei saaks sellist volitust lisada. Selle jaoks on Pääsukeses välja töötatud kaks erinevat mustrit - eesõigusroll ja eeldusroll /sõltuv roll. Loe ka ptk "Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel".

- Kirjelda PREROGATIVE-tüüpi eesõigusroll
- Kirjelda PREREQUISITE-tüüpi eeldusroll
- Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll

Rollide kirjeldamise olulisemad põhimõtted

Järgnevatesse artiklitesse on teemade kaupa koondatud rollidele rakenduvad olulisemad reeglid, millele ka eelnevad artiklid viitavad.

- Pääsukese rollidele koodide andmine
- Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel
- Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
- Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
- Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
- Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
- Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
- Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
- Rollikonfiguraatori rakenduse olulisemad tööpõhimõtted

Eeldused Pääsukeses asutuse rollide konfigureerimiseks

Peatüki lühikokkuvõte

Pääsukesega liidestuv asutus saab ise oma Pääsukese rolle hallata. Rollide haldamine leiab aset toodang-keskkonnas, aga esmalt on võimalik muudatused paigaldada toogangueelsesse keskkonda Stage, mis asub stage.eesti.ee ja kuhu RIA annab teistele asutustele ligipääsusid taotluse alusel.

Uule liidestujale peab RIA esmalt looma rollipaki ja liidestuva asutuse juht peab andma oma asutuse töötajatele volituse kasutada Pääsukese Rollikonfiguraatori toodangkeskkonna kasutajaliidest.

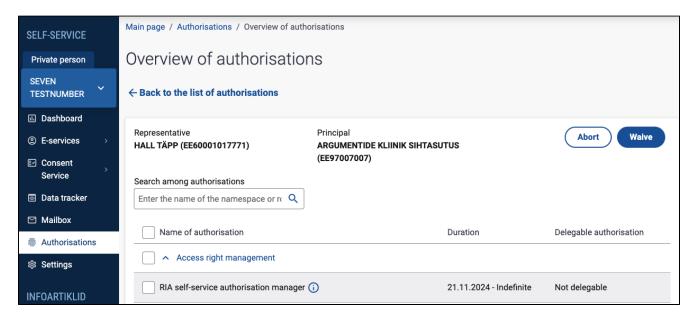
Sisukord

- 1. Palu oma asutusel anda endale RIA iseteeninduse volituste halduri volitus
- 2. Võta ühendust RIA-ga ja palu märkida asutus Pääsukesega liidestujajaks
  - 2.1 Asutuse nimeruumi kokkuleppimine RIA-ga
  - 2.2 Veendu, et RIA on sinu asutusele lisanud märke "Pääsukese liidestuja"
- 3. Anna volitused rollikonfiguraatori muutmiseks eesti.ee toodang- ja eeltoodang keskkondades
  - 3.1 Lisa volitused oma kolleegidele
  - o 3.2 Lisa volitused iseteeninduse arendamise eest vastutavale osapoolele
- 4. Oodatav tulemus eelnevalt toodud sammude läbimise järgselt

1. Palu oma asutusel anda endale RIA iseteeninduse volituste halduri volitus

Kontakteeru oma asutusega ja palu endale lisada õigus hallata asutuse nimel RIA iseteeninduse volitusi.

- Vajalik volitus on Pääsuõiguste haldus RIA iseteeninduse volituste haldur
- Volituse lisamisel saadab süsteem volitatu eesti.ee riiklikku postkasi teavituse ja eraisikuna vaadates on lisatud volitust näha Pääsukese veebiliidesest www.eesti.ee/volitused

Kui asutus on andnud vajaliku rolli, siis on see nähtav Riigiportaali volituste menüüst eraisiku vaates. Samuti on võimalik asutust valida esindatavaks isikuks

2. Võta ühendust RIA-ga ja palu märkida asutus Pääsukesega liidestujajaks

Selle sammu jaoks ei pea eelmises sammus olevad tegevused olema lõpetatud.

Võta ühendust RIA-ga ja anna neile teada, et sinu asutus soovib Pääsukesega liidestuda ja läbi vajalikud formaalsused (lepingute sõlmimine, X-tee turvaserveri ligipääsud)

Selle peale RIA teeb järgnevad kaks tegevust:

- 1. Märgib asutuse Pääsukesega liidestujaks
- 2. Loob asutusele algse rollipaki. Rollipakk on asutuse rollide kogum ja igal rollipakil on üks nimeruum, mis on rollikoodide eesliide (rollikood kuni esimese koolonini).

2.1 Asutuse nimeruumi kokkuleppimine RIA-ga

Selleks, et asutus saaks oma rolle hallata, peab RIA looma nimeruumikoodi ja selle asutusega seostama. Nimeruumikood on iga rollikoodi eesliide, mis lõppeb kooloniga. Lõppkasutajad ei näe rollikoodi väärtust, aga Pääsuke grupeerib sama nimeruumi rollid kokku.

- 1. Tavapäraselt on nimeruumiks asutuse nimi (näiteks Terviseamet, Tervisekassa). Asutusel võib sisemiselt olla mitmeid erinevaid Pääsukesega liidestunud infosüsteeme, mis jagavad sama asutuse Pääsukese rollide nimeruumi.
- 2. Erijuhtudel (kui rollid ei seostu oseselt ühegi konkreetse asutusega) võib selleks olla ka iseteenindusportaali nimetus (näiteks E-toimik)

Meie näidetes kasutame väljamõeldud asutust ja selle nimeruumi konfiguratsioon näeb välja järgnev:

Nimeruumi kood	ARGUMENT_CLINIC
Nimetus eesti keeles	Argumentide Kliinik
Nimetus inglise keeles	Argument Clinic
Nimetus vene keeles	

Nimeruumi loomise käigus tuleb vastata mõningatele küsimustele, mis võimaldab rollikonfiguraatori haldusliidesest ära peita valikud, mis ei ole vajalikud. Vastuseid saab hiljem muuta.

- · Kas liidestuja plaanib kasutada edasivolitamist?
- Kas volitusi salvestatakse väljaspool Pääsukest?
- Kas volituste loomisel ja lõpetamisel saadetakse kasutajale teavitusi?
- Kas liidestuja plaanib kasutada eeldusrolle?
- · Kas liidestuja plaanib kasutada eesõigusrolle?
- · Kas liidestuja plaanib luua asutuse kasutajatoe rolli?
- Kas liidestuja plaanib kasutada peidetud rolle?

Täpsem info erinevat tüüpi rollide kohta asub lehel Erinevate rollitüüpide võrdlustabel.

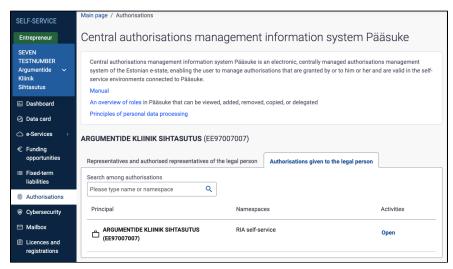
Iga "jah" vastus lisab rollide kasutajaliidesesse täiendavaid valikuvariante ja muudab seetõttu rollide konfigureerimise kasutajaliidest keerulisemaks.

Rollipaki loomise käigus võib RIA luua liidestujale ka esimese rolli või rollid. Liidestuja võib neid hiljem ise muuta või kustutada vastavalt vajadusele.

2.2 Veendu, et RIA on sinu asutusele lisanud märke "Pääsukese liidestuja"

Kui oled oma asutuselt saanud volituste halduri rolli, siis on võimalik asutus valida Pääsukeses esindatavaks ja avada volituste menüü.

Lisatud volitus paistab sealt välja ja sealt peaks paistma, et asutusele on antud vastava rolliga volitus.

Kui vajutada lingile "ava", siis peab avanema antud volitus (RIA iseteenindus Pääsukesega liidestuja).

3. Anna volitused rollikonfiguraatori muutmiseks eesti.ee toodang- ja eeltoodang keskkondades

Kui RIA on lisanud asutusele märke "Pääsukese liidestuja" ja sinu enda organisatsioon on andnud sulle RIA iseteeninduse volituste halduri volituse, siis saad anda volitusi oma kolleegidele ja koostööpartneritele.

3.1 Lisa volitused oma kolleegidele

Siin sammus lisame volitused isikutele, kel on õigus muuta asutuse rollikonfiguratsiooni toodangus.

- 1. Logi sisse riigiportaali eesti.ee ja vali esindatavaks oma asutus.
- 2. Kõigepealt lisa volitus iseendale ja seejärel ka oma kolleegidele, kel on õigus asutuse rolle hallata.
- Iga İsikule lisa roll RIA iseteenindus Rollikonfiguratsiooni haldur. Kui sellist rolli ei pakuta välja, siis suure tõenäosusega ei ole RIA sinu asutusele lisanud märgendvolitust Pääsukese liidestuja.

3.2 Lisa volitused iseteeninduse arendamise eest vastutavale osapoolele

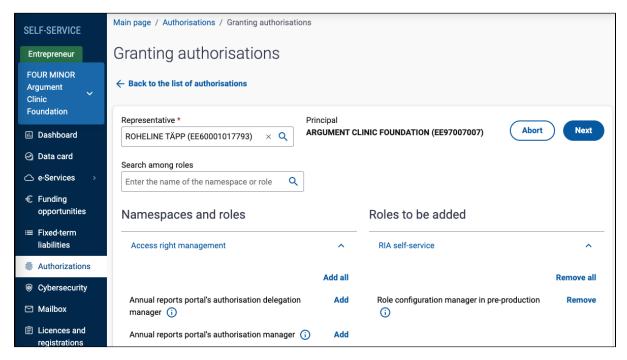
Kui liidestust Pääsukesega arendab kolmas osapool, siis võib olla vajalik selle osapoole töötajale juurdepääsu andmine.

Arenduspartnerile saab anda sellise juurdepääsu, mis võimaldab tal paigaldada toodangueelsesse keskkonda Stage, aga mitte toodangkeskkonda.

Vajalik volitus:

· RIA isteteenindus Rollikonfiguratsiooni eeltoodangu haldur

Selle rolliga volituse saab anda isik, kes omab volitust nimetusega "RIA iseteeninduse volituste haldur"

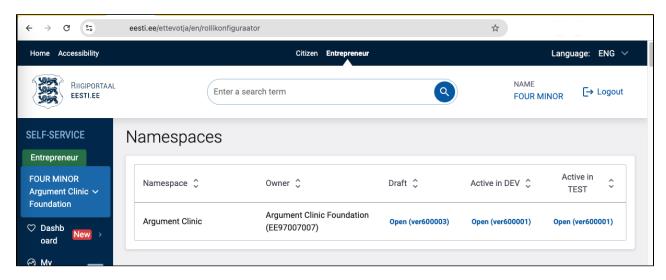

Kuvatõmmis olukorrast, kus RIA isteeninduse volituste haldur annab volitust Pääsukesega integratsiooni realiseerivale arenduspartneri töötajale

4. Oodatav tulemus eelnevalt toodud sammude läbimise järgselt

Eksisteerib vähemalt üks isik, kes saab eesti.ee-s autentimise järgselt:

- 1. Valida eesti.ee-s esindatavaks oma asutuse, mis on Pääsukesega liidestuda sooviv juriidiline isik
- 2. Avada Rollikonfiguraatori aadressilt https://www.eesti.ee/ettevotja/et/rollikonfiguraator/ ja talle kuvatakse RIA poolt loodud asutuse rollipakk

Näide rollipakist, millesse liidestada sooviva asutuse töötaja saab asuda rolle konfigureerima

Kirjelda REGULAR-tüüpi isiku esindaja roll

Peatüki lühikokkuvõte

Kõige lihtsam integratsioon Pääsukesega on selline, et asutuse iseteenindusse pääsevad ainult Äriregistris kirjeldatud esindusõiguste ja prokuristi volituse omanikud. Sellise integratsiooni jaoks ei ole vaja iseteeninduse jaoks ühtegi rolli kirjeldada Pääsukese rollikonfiguraatoris.

Selline lahendus on aga lõppkasutajale ebamugav, sest juriidilise isiku esindusõiguslik isik sageli ei soovi ise iseteenindust kasutada oma ettevõtte nimel, vaid soovib selle õiguse anda mõnele teisele oma ettevõtte või organisatsiooni töötajale (kes ei ole ise seadusjärgne esindaja). Samuti on piiranguks see, et ühise esindusõigusega juhatuse liikmed ei saa valida üht isikut, kellel on õigus nende juriidilise isiku nimel iseteenindust kasutada.

Selleks, et seadusjärgne esindaja (või ühise esindusõigusega seadusjärgsed esindajad) saaks oma õigused anda juriidilise isiku töötajale või muule isikule (näiteks koostööpartner), defineerime Pääsukese rollikonfiguraatoris iseteenindusele esimese rolli, ettevõtte esindaja.

Rollikonfiguraatori rakenduse avamine

Kui Sul on eelnevates peatükkides kirjeldatud õigused, siis peaksid saama avada Rollikonfiguraatori rakenduse aadressil: https://www.eesti.ee/ettevotja/et/rollikonfiguraator/

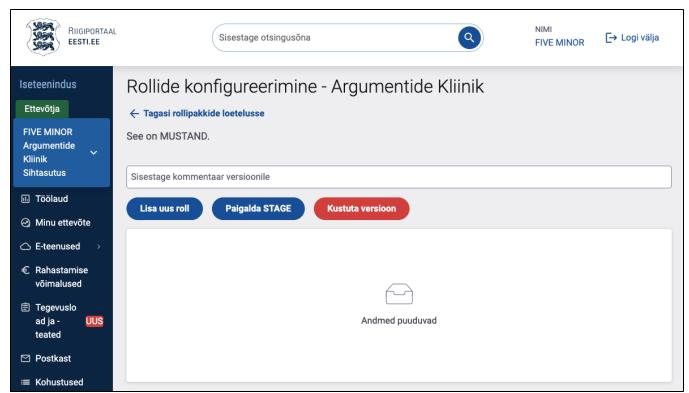
NB! Isegi kui esialgu plaanid testida uut rolli ainult toodangueelses keskkonnas https:///www.stage.eesti.ee, siis rollikonfiguraatori rakendust peab kasutama kohe toodangukeskkonnas www.eesti.ee.

Rollikonfiguraatori rollipakkide nimekirjas peab avanema asutuse rollipakkide nimekiri. Enamasti on selles nimekirjas täpselt üks rida ja enamasti rollipaki nimetus on sama, mis asutuse nimetus.

Näide äsja loodud rollipakist, millest on loodud esimene versioon ja seda versiooni ei ole veel ühtegi keskkonda paigaldatud.

Rollipaki versiooni saab avada ja kuvatakse võimalus uue rolli lisamiseks.

Näide olukorrast kus rollipakis ei ole veel ühtegi rolli.

Rolli kirjeldamine

REGULAR-rollitüüp

Käesolevas artiklis loome kõige tavalisemat tüüpi rolli, sellist tüüpi nimetatakse REGULAR. Lihtuse huvides kirjeldame selle rolli selliselt, et seda ei saa anda edasivolitamise õigusega. Pääsukeses on võimalik luua ka teist tüüpi rolle, täpsema ülevaate nende erinevustest annab Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise vormi täita.

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	REGULAR	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	 Rolli kood soovitavalt moodustada suurtähtedega. Mistahes rollikoodi ette liideetakse rollipaki kood (ja koolon). NB! Enamasti on tegemist kogu asutuse nimeruumiga, mis tähendab, et asutuses võib olla (tulevikus) mitu erinevat süsteemi. Seepärast hea praktika kohaselt peab rollikood sisealdama eesliidet. Näiteks:	Loe täpsemaid juhised rollikoodide valimiseks: P ääsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindatavale		
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. Meie näites saab esindatavaks märkida ainult juriidilise isiku (LEGAL_PERSON) ja selle rolliga volitust üks füüsiline isik teisele füüsilisele isikule ei saa anda.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	See nimekiri tuleb jätta tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Kas volitust saab anda juriidilistele isikutele, füüsilistele isikutele või mõlemile. Meie näites on esindajaks lubatud ainult füüsiline isik (NATURAL_PERSON) ja selle rolliga volitust teisele juriidilisele isikule ei saa anda.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel võib	tegutseda isik järgmiste volituste alusel	
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitust lisada juriidilise isiku seadusjärgne esindaja (BR_REPRIGHT:SOLEREP). Selleks määrame BR_REPRIGHT:SOLEREP	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Siia tuleb üldjuhul panna samad väärtused, mis eelmisesse valikusse, sest üldjuhul on tingimused volituse andmiseks ja tagasivõtmiseks ühesugused. Meie näites paneme ka siia samad väärtuse, mis eelmises valikus (BR_REPRIGHT: SOLEREP).	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib te	egutseda järgmiste volituste alusel	

Volitusest võib esindaja nimel loobuda Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta	Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitusest loobuda füüsiline isik ise (NATURAL_PERSON:SELFREP). Määrame, et füüsiline isik saab ise volitusest loobuda (NATURAL_PERSON: SELFREP) Edasivolitatavate rollide kirjeldamine on toodud eraldi artiklis (vt linki paremalt). Kuna määrame edasivolitatavuse kohta allpool "NO", siis seda väärtust ei kuvata.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine. Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Edasivolitamise tingin	nused	
Volitus on edasivolitatav	Kui see valik kuvatakse, siis määrata väärtuseks NO.	Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Digiallkirjastamise nõ	uded	
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Meie näites me ei nõua allkirjastamist ühegi tegevuse puhul, seega ühtegi	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada	allkirjastamise nõuet sisse ei lülita.	
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused
   Kui soovid veel ühe REGULAR-tüüpi rolli luua, siis kõige lihtsam on juba olemasoleva rolli järel vajutada "Kopeeri"
   Soovi korral saad muudatuse paigaldada toodangueelsesse keskkonda STAGE:
- - Soovi korral saad lisada kommentaari selle kohta, mida muutsid
     Paigaldamine eemaldab mustandi ja loob sellest versiooni. Versioone võib luua nii palju kui on soove ja töö lõpetamisel ongi soovitav paigaldus teha, et mustand ei jääks pikaks ajaks seisma.
     Alternatiivina võib tehtud muudatused tühistada ja mustandi kustutada.

  - Lõpuks vajuta "Paigalda STAGE"
  - Toodangusse saab paigaldada ainult neid versioone, mis on eelnevalt paigaldatud STAGE-keskkonda.

Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi asutuse volituste halduri roll

Peatüki lühikokkuvõte

Volituste halduri rollis isik saab vastava nimeruumi volitusi näha ja üldjuhul ka hallata. Volituste halduri roll on vajalik, et seadusjärgne esindaja ei peaks ise volituste haldamisega tegeleda, vaid saaks selle tegevuse anda üle kellelegi teisele. Antud peatükis loome esimese volituste halduri rolli ja muudame varasemalt loodud REGULAR-tüüpi rolli nii, et volituste halduri rolli omanikul on õigus selle rolli volitusi hallata.

AUTHORISATION_MANAGER - volituste halduri rollitüüp

Käesolevas artiklis loome nimeruumi volituste halduri rolli.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas Rollikonfiguraatori rakenduses uue rolli loomise vormi täita.

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	AUTHORISATION_MANAGER	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	Antud tüüpi rollide koodid peavad algama "PAASUKE: <nimeruum>:", selle osa liidab kasutajaliides rolli ette automaatselt. Meie näites on lisatava rolli koodiks "CREDENTIALS_MANAGER" ja kokku on rolli koodiks "PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER"</nimeruum>	Pääsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindata	avale	
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. Meie näites määrame esindatavavaks ainult ainult juriidilise isiku (LEGAL_PERSON) ja eraisikud enda nimel selle rolliga volitust anda ei saa.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	See nimekiri tuleb jätta tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsioonivälj ade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Kas volitust saab anda juriidilistele isikutele, füüsilistele isikutele või mõlemile. Meie näites määrame esindajaks ainult füüsilise isiku (NATURAL_PERSON) ja teistele juriidilistele isikutele selle rolliga volitusi ei saa anda.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nime	el võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel	

Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	 Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitust lisada juriidilise isiku seadusjärgne esindaja (BR_REPRIGHT:SOLEREP). Lisaks on mõistlik volituste halduri rolli omanikule anda õigus lisada seda sama volituste halduri rolli teistele isikutele (PAASUKE:<nimeruum>:~volituste_haldur~)</nimeruum> Kui eksisteerib asutuse kasutajatoe roll (PAASUKE_ADMIN:<nimeruum>:~kasutajatugi~), siis enamasti tuleb kõik õigused anda ka selles rollis tegutsevale isikule. Uue nimeruumi puhul ei pruugi seda rolli veel eksisteerida, sel juhul tuleb käesolev roll salvestada ilma kasutajatoe rollita ja hiljem, kui kasutajatoe roll on lisatud, tuleb antud roll avada muutmiseks ja kasutajatoe rollile vajalikud õigused juuurde lisada.</nimeruum> Meie näites määrame järgnevad väärtused:	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
	BR_REPRIGHT:SOLEREP praegu lisatava rolli kood (PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER) kasutajatoe rolli meie näites veel lisatud ei ole	
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Siia tuleb üldjuhul panna samad väärtused, mis eelmisesse valikusse, sest üldjuhul on tingimused volituse andmiseks ja tagasivõtmiseks ühesugused. Meie näites paneme siia samad väärtused, mis eelmises valikus.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel v	õib tegutseda järgmiste volituste alusel	
Volitusest võib esindaja nimel loobuda	Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitusest loobuda füüsiline isik ise (NATURAL_PERSON:SELFREP). Määrame, et füüsiline isik saab ise volitusest loobuda (NATURAL_PERSON:SELFREP)	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta	Kuna määrame edasivolitatavuse kohta allpool "NO", siis seda väärtust ei kuvata.	Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Edasivolitamise	tingimused	
Volitus on edasivolitatav	Volituste halduri volitused Pääsukese parima praktika kohaselt ei ole kunagi edasivolitatavad, seega tuleb määrata väärtuseks NO (kui see valik üldse kuvatakse).	Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Digiallkirjastamis	se nõuded	
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele. Meie näites me ei nõua allkirjastamist ühegi tegevuse puhul, seega ühtegi allkirjastamise nõuet sisse ei lülita.	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		

Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsioonivälj ade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Kui otsustad paigaldada rollipaki toodangueelsesse keskkonda STAGE, siis esialgu saab sellise rollikoodiga volituse omanik vaid lisada teistele isikutele selle sama volituste halduri rolliga volitusi. Ehk siis sisuliselt annab loodud rolliga volitus selle omanikule vastava nimeruumi volituste vaatamisõigused. Rolli omanik näeb lisaks nimeruumi rollidele ka, kes on esindatava asutuse teiste nimeruumide volituste haldurid, aga teiste nimeruumide volitusi ta ei näe (v.a. kui ta on seadusjärgne esindaja või tal on vastava nimeruumi volituste halduri volitus).

Olemasoleva REGULAR-tüüpi rolli muutmise lubamine volituste haldurile

Ava eelnevas sammus lisatud REGULAR-tüüpi volitus (meie näites ARGUMENT_CLINIC_DEMO:COMPANY_REPRESENTATIVE) muutmiseks ja märgi, et seda volitust saab lisada ja tagasi võtta ka volituste haldur:

Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel	
Rolli tüüp	REGULAR
Rolli kood	ARGUMENT_CLINIC_DEMO:COMPANY_REPRESENTATIVE
Rolli nimetus EST	Ettevõtte esindaja
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER
	Kui rolli algselt kirjeldasime, siis märkisime, et volitust saab lisada üksnes juriidilise isiku seadusjärgne esindaja (BR_REPRIGHT:SOLEREP).
	Nüüd lisame siia nimekirja juurde ka äsja loodud volituste haldur rolli (PAASUKE: ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER)
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER
	Üldjuhul on siia valikusse alati mõistlik panna samad väärtused, mis on kirjas volituse andmise kohta, seega tasub volituste halduri roll ka siia juurde lisada.

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused
- Kui soovid veel ühe REGULAR-tüüpi rolli luua, siis kõige lihtsam on juba olemasoleva rolli järel vajutada "Kopeeri"
- Soovi korral saad muudatuse paigaldada toodangueelsesse keskkonda STAGE:
  - O Soovi korral saad lisada kommentaari selle kohta, mida muutsid
  - Paigaldamine eemaldab mustandi ja loob sellest versiooni. Versioone võib luua nii palju kui on soove ja töö lõpetamisel ongi soovitav paigaldus teha, et mustand ei jääks pikaks ajaks seisma.

- Alternatiivina võib tehtud muudatused tühistada ja mustandi kustutada.
   Lõpuks vajuta "Paigalda STAGE"
   Toodangusse saab paigaldada ainult neid versioone, mis on eelnevalt paigaldatud STAGE-keskkonda.

Kirjelda HELPDESK-tüüpi asutuse kasutajatoe roll

HELPDESK-rollitüüp

Käesolevas artiklis loome eritüüpi rolli liidestuva asutuse kasutajatoe töötajale. Asutuse kasutajatoe töötaja ei pea kunagi volitustega tegevusi tehes digiallkirjastama, isegi kui Pääsukese konfiguratsioonis see on sisse lülitatud, siis antud rollis töötav isik on digiallkirjastamisest vabastatud.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise vormi täita.

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	HELPDESK	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	 Antud tüüpi rollide koodid peavad algama "PAASUKE_ADMIN:-nimeruum>:", selle osa liidab kasutajaliides rolli ette automaatselt. Meie näites on lisatava rolli koodiks HELPDESK ja kokku on rolli koodiks PAASUKE_ADMIN: ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK 	Loe täpsemaid juhised rollikoodide valimiseks: Pääsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindatavale		
Esindatava tüüp	Helpdesk-tüüpi rollide puhul peab esindatava tüübiks olema valitud LEGAL_PERSON, seda muuta ei saa.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	Siia nimekirja on kohustuslik sisestada liidestuva asutuse registrikood (sh EE algusega) ehk selle asutuse andmed, kus kasutajatoe töötaja töötab.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
	Meie näiteks on selleks fiktiivse asutuse Argumentide Kliinik fiktiivne registrikood EE97007007	
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Helpdesk rolle võib määrata ainult füüsilistele isikutele, määrata NATURAL_PERSON.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel võib teguts	eda isik järgmiste volituste alusel	
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	Määrame järgnevad valikud: • Juriidilise isiku ainuõiguslik (st mitte ühisesindusõigusega) seadusjärgne esindaja - BR_REPRIGHT:SOLEREP • Teine helpdesk töötaja - siia määrame selle sama rolli koodi, mida hetkel lisame. • Meie näites on selleks PAASUKE_ADMIN: ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Paneme siia samad väärtused, mis eelmisesse valikusse, sest üldjuhul on tingimused volituse andmiseks ja tagasivõtmiseks ühesugused.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib tegutsed	a järgmiste volituste alusel	
Volitusest võib esindaja nimel loobuda	Volitusest saab soovi korral loobuda füüsiline isik ise (ehk kasutajatoe töötaja). Selleks määrame NATURAL_PERSON:SELFREP	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.

Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta	Jäta tühjaks (kui see valik üldse kuvatakse).	Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Edasivolitamise tingimused		
Volitus on edasivolitatav	Kasutajatoe rolliga volitused Pääsukese parima praktika kohaselt ei ole kunagi edasivolitatavad, seega määrata väärtuseks NO (kui see valik üldse kuvatakse).	Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Digiallkirjastamise nõuded		
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele.	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Jäta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Jäta väljalülitatuks.	

Kui otsustad paigaldada rollipaki toodangueelsesse keskkonda STAGE, siis esialgu saab loodud rollikoodiga volituse omanik (ehk kasutajatoe töötaja rollis isik) vaid lisada teistele isikutele selle sama kasutajnatoe rolliga volitusi. Ehk siis sisuliselt annab loodud rolliga volitus selle omanikule vastava nimeruumi volituste vaatamisõigused. Rolli omanik näeb lisaks nimeruumi rollidele ka antud nimeruumi teisi volitusi üle kõikide asutuste. Selleks, et kasutajatoe rollis isik saaks volitusi hallata, tuleb kahe juba olemasoleva rolli (REGULAR ja AUTHORISATION_MANAGER) kirjeldusi vastavalt täiendada.

Olemasoleva REGULAR-tüüpi rolli muutmise lubamine kasutajatoe töötajale

Ava varasemas sammus lisatud REGULAR-tüüpi volitus (meie näites ARGUMENT_CLINIC_DEMO:COMPANY_REPRESENTATIVE) muutmiseks ja märgi, et seda volitust saab lisada ja tagasi võtta ka kasutajatoe töötaja:

Rolli tüüp	REGULAR
Rolli kood	ARGUMENT_CLINIC_DEMO:COMPANY_REPRESENTATIVE
Rolli nimetus EST	Ettevõtte esindaja
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER, PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER, PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK

Olemasoleva AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi rolli muutmise lubamine kasutajatoe töötajale

Ava varasemas sammus lisatud AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi volituste halduri volitus (meie näites PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER) muutmiseks ja märgi, et seda volitust saab lisada ja tagasi võtta ka kasutajatoe töötaja:

Rolli tüüp	AUTHORISATION_MANAGER
Rolli kood	AASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER
Rolli nimetus EST	Volituste haldur
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER, PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER, PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused
- Soovi korral saad muudatuse paigaldada toodangueelsesse keskkonda STAGE:

  - Soovi korral saad lisada kommentaari selle kohta, mida muutsid
     Paigaldamine eemaldab mustandi ja loob sellest versiooni. Versioone võib luua nii palju kui on soove ja töö lõpetamisel ongi soovitav paigaldus teha, et mustand ei jääks pikaks ajaks seisma.

    Alternatiivina võib tehtud muudatused tühistada ja mustandi kustutada.

  - lõpuks vajuta "Paigalda STAGE"
  - O Toodangusse saab paigaldada ainult neid versioone, mis on eelnevalt paigaldatud STAGE-keskkonda.

Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK-tüüpi välise süsteemi volituste haldur

Peatüki lühikokkuvõte

Pääsukeses hoiustavatel volituste jaoks eksisteerib volituste halduri rollitüüp (AUTHORISATION_MANAGER). Sellise rolliga volituse omanik saab volitusi hallata Pääsukeses.

Väljaspool Pääsukest hoiustatavate volituste halduri analoog on nn "Symlink" volitus, kui kasutajal tuvastatakse alusrolli olemasolu, siis see lisatakse kasutajale automaatselt Pääsukese poolt ja seda salvestatakse Pääsukese poolel kuni 7 päeva.

Tehnilistel põhjustel on aga rolli seadistamine volituste halduri rolli kirjeldamisest oluliselt erinev.

Väljaspool Pääsukest hoiustatava rollipaki näidete puhul kasutame rollipakki nimega SILLY_WALKS_MINISTRY.

AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK - volituste halduri rollitüüp

Käesolevas artiklis loome väljaspool Pääsukest hoiustatavate volituste volituste halduri rolli.

Eeltöö

Peab olema kirjeldatud REGULAR-tüüpi roll, nn alusroll, mis annab kasutajale välises süsteemis volituste muutmise õiguse. Antud näites on selleks roll SIL LY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER

Avada rollikonfiguraatori rakendus: https://www.eesti.ee/ettevotja/et/rollikonfiguraator/

Ava oma asutuse rollipakk ja vali "Lisa uus roll".

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas Rollikonfiguraatori rakenduses uue symlink-rolli loomise vormi täita.

Rolli põhiandmed	
Rolli tüüp	AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK Kui rolli tüübi all ei pakuta tüüpi AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK, siis tõenäoliselt ei ole RIA rollipaki kirjelduses mä hoiustatakse väljaspool Pääsukest.

Rolli kood peab järgima järgnevat ranget valemit, kus tuleb sisestada juba kirjeldatud rolli kood ja süsteem liidab selle ette ja Kood Meie näites loome symlink rolli rollile SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER ja peame sisestama selle rollikoo tulemuseks on: PAASUKE:SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER#MANAGER_SYMLINK Põhiandmed Rolli tüüp* AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK Kood* PAASUKE:SILLY_WALKS_MINISTRY MANDATES_MANAGER #MANAGER_SYMLINK Symlink rollidel peab see olema sisse lülitatud. Selle rolli volitused on kasutajaliideses peidetud kasutaja eest Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist). Tõlked Nõuded esindatavale Määrata LEGAL_PERSON Esindatava tüüp See nimekiri tuleb jätta tühjaks. Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud Nõuded esindajale Määrata NATURAL_PERSON Esindaja tüüp Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel Symlink rollidel peab see olema tühi. Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ... Symlink rollidel peab see olema tühi. Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...

Esindaja nimel võib tegutseda järgmiste volituste alusel	
Volitusest võib esindaja nimel loobuda	Symlink rollidel peab see olema tühi.
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta	Symlink rollidel peab see olema tühi kui see sisestuslahter üldse kuvatakse.
Edasivolitamise t	ingimused
Volitus on edasivolitatav	Symlink rollidel tuleb määrata NO.
Digiallkirjastamis	e nõuded
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Kuna Symlink rollid luuakse automaatselt, siis peab see olema tühi.
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada	
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada	
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada	
Erinõuded	
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.

Kui otsustad paigaldada rollipaki toodangueelsesse keskkonda STAGE, siis esialgu saab sellise rollikoodiga volituse omanik vaid lisada teistele isikutele selle sama volituste halduri rolliga volitusi. Ehk siis sisuliselt annab loodud rolliga volitus selle omanikule vastava nimeruumi volituste vaatamisõigused. Rolli omanik näeb lisaks nimeruumi rollidele ka, kes on esindatava asutuse teiste nimeruumide volituste haldurid, aga teiste nimeruumide volitusi ta ei näe (v.a. kui ta on seadusjärgne esindaja või tal on vastava nimeruumi volituste halduri volitus).

Kuidas olemasolevale rollile seadistada, et volituste haldur võib seda hallata

Tavapärase Pääsukeses majutatava volituste halduri rolli puhul märgitakse iga rolli juurde, milliseid tegevusi volituste haldur antud rolliga võib ette võtta.

Symlink rolli aga mitte kunagi ei mainita ühegi teise rolli konfiguratsioonis, selle asemel seadistatakse seesama roll, mis antud õiguse annab.

Meie näites viitab symlink-tüüpi volitus volitusele SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER, seetõttu tuleb teiste rollide konfigureerimisel märida, et mingit tegevust lubab teha antud roll.

Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel		
Rolli tüüp	REGULAR	
Rolli kood	SILLY_WALKS_MINISTRY:ENTER	
Rolli nimetus EST	Andmesisestaja	
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, NATURAL_PERSONS:SELFREP, SILLY_WALKS_MINISTRY: MANDATES_MANAGER NB! Siia lisame välises süsteemis õiguse andva rolli (SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER ja mitte symlink rolli PAASUKE:SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER_SYMLINK)	
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Lisada nimekirja SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER	
Volitusest võib esindaja nimel loobuda	Lisada nimekirja SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER	

Lõpptegevused

Salvesta muudatused

Kirjelda roll, mis võimaldab volitust anda edasivolitamise õigusega

Peatüki lühikokkuvõte

Eksisteerib olukordi, kus ettevõttes mingit rolli (näiteks raamatupidaja, jurist, personalispetsialist) ei täida mitte selle juriidilise isiku töötaja, vaid tema koostööparneri ettevõte.

Kui aga volitus antakse otse ühe ettevõtte töötajalt teise ettevõtte töötajale (näiteks klientfirma poolt raamatupidamisbüroos raamatupidamist tegevale töötajale), siis on väga tülikas töötaja lahkumisel (raamatupidamisbüroost) seda volitust järgmisele isikule edasi anda, sest teenust osutav ettevõte (raamatupidamisbüroo) ise seda volitust ei näe ja ümber suunata ei saa, vaid peab kontakteeruma oma klientettevõttega ja paluma tal volitus eemaldada ja uus volitus lisada

Edasivolitamine on mõeldus sellise olukorra jaoks, sest see võimaldab teenust pakkuval ettevõttel edasivolitusi muuta, kui tema töötajad muutuvad.

Täpsemalt on edasivolitamise mõiste lahti kirjutatud ptk "Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses".

Rolli kirjeldamine

REGULAR-rollitüüp

Edasivolitatav roll on sama tüüpi, nagu tavaroll, seepärast on välja toodud ainult olulisemad väljad. Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise vormi täita.

Meie näites kasutame vaidle rolli (ARGUMENT_CLINIC_DEMO:ARGUER), kusjuures selle rolli võib nii füüsiline kui ka juriidiline isik anda teisele füüsilisele isikule, aga võib anda ka (vaidlemise)teenust osutavale ettevõttele, kes selle oma töötajale edasi volitab.

adomocio isinaio, aga voib ai	nda ka (valdiernise)teenust osutavate ettevottele, kes selle oma tootajale edasi voiltab.	
Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	REGULAR	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	Meie näites on rollikoodiks ARGUMENT_CLINIC_DEMO:ARGUER	
Edasivolitamise t	tingimused	
Volitus on edasivolitatav	Siin saab valida erinevate võimaluste vahel, millistel tingimustel on volituse andmine edasivolitamise õigusega kohustluslik ja millisel juhul volituse andja saab otsustada, kas ta soovib volituse anda edasivolitamise õigusega või mitte. Meie näites tahame, et kui volitus antakse füüsilisele isikule, siis ei oleks võimalik volitust anda edasivolitamise õigusega, aga kui volitus antakse juriidilisele isikule, siis on kohustluslik volituse andmine edasivolitamise õigusega (selleks et juriidiline isik kindlasti saaks volituse edasi volitada füüsilisele isikule). Seepärast märgime siin LEGAL_PERSON_YESNATURAL_PERSON_NO	Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Digiallkirjastamis	e nõuded	
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele. Meie näites me ei nõua allkirjastamist ühegi tegevuse puhul, seega ühtegi allkirjastamise nõuet sisse ei lülita.	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		

Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsioonivä ljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Lõpptegevused

Salvesta muudatused

Kirjelda edasivolituste halduri volituse roll, mis võimaldab edasivolitusi lisada ja eemaldada

Peatüki lühikokkuvõte

Varasemas peatükis juba kirjeldasime volituste halduri rolli, mis võimaldab ettevõtte juhil nimeruumi haldamise üle anda teisele töötajale.

Kui nimeruumi rollide hulgas leidub edasivolitatavaid rolle, siis tasub kaaluda ka edasivolituse halduri rolli kirjeldamist. Edasivolituse halduri roll on mõeldud teenust pakkuvale ettevõttele (näiteks raamatupidamisbüroo) ja see võimaldab teenust pakkuva ettevõtte juhil tekitada enda ettevõtte kliendihalduri rollis isikule rolli, millel on lubatud klientide antud edasivolitusi lisada (raamatupidamisbüroo töötajatele) ja tagasi võtta (raamatupidamisbüroo töötajatelt), aga tal ei ole lubatud uusi volitusi luua (ehk ta ei saa anda raamatupidamisbüroo enda nimel volitusi teistele isikutele). Sisuliselt on tegemist volituse halduri rolliga, aga see on vähemate õigustega.

- AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi roll, mis on seadistatud edasivolituste haldamiseks
  - Rolli kirjeldamine
  - Rolli põhiandmed
  - Viide välja täitmise abiinfole
    - Rolli tüüp
    - Kood
    - Rolli nimetus ja tõlked
    - Rolli nimetus EST
    - Rolli nimetus ENG
    - Rolli nimetus RUS
    - Selgitus EST
    - Selgitus ENG
    - Selgitus RUS
  - Nõuded esindatavale
    - Esindatava tüüp

      - Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud
      - Nõuded esindajale
      - Esindaja tüüp
  - Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel
    - Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...
  - Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ... Esindaja nimel võib tegutseda järgmiste volituste alusel
    - Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...
    - Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta ...
  - Edasivolitamise tingimused
    - Volitus on edasivolitatav
  - Digiallkirjastamise nõuded
    - Volituse andmine tuleb digiallkirjastada
    - Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada
    - Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada
    - Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada
  - Erinõuded
    - Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima
    - Volitust saab anda ainult tähtajatult
  - Olemasolevate REGULAR-tüüpi edasivolitatavate rollide edasivolitamise lubamine edasivolituste haldurile
  - Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel
    - Rolli tüüp
    - Rolli kood
    - Rolli nimetus EST
    - Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...
    - Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...
    - Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...
    - Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta ...
- Lõpptegevused

AUTHORISATION MANAGER-tüüpi roll, mis on seadistatud edasivolituste haldamiseks

Käesolevas artiklis loome edasivolituste halduri.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas Rollikonfiguraatori rakenduses uue rolli loomise vormi täita.

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	AUTHORISATION_MANAGER	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	Antud tüüpi rollide koodid peavad algama "PAASUKE: <nimeruum>:", selle osa liidab kasutajaliides rolli ette automaatselt. Meie näites on lisatava rolli koodiks "DELEGATIONS_MANAGER" ja kokku on rolli koodiks "PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:DELEGATIONS_MANAGER"</nimeruum>	Pääsukese rollidele koodide andmine
Rolli nimetus ja tõlked	Antud juhul on rolli nimetuses ja kirjelduses vaja välja tuua, et tegemist on mitte tavapärase volituste halduriga, vaid edasivolituste halduriga. Selle tõttu on järgnevalt lisatud mõningad näited sellise rolli nimetamisest ja kirjeldamisest erinevates keeltes.	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Rolli nimetus EST *	Argumentide kliiniku edasivolituste haldur	
Rolli nimetus ENG	Argument Clinic authorisation delegation manager	
Rolli nimetus RUS	Argumentide Kliinik	
Selgitus EST	Raamatupidamisbüroode (ja teiste teenust pakkuvate ettevõtete) kliendihalduritele mõeldud volitus. Volituse omanik näeb ja saab edasi volitada ja tagasi võtta Argumentide Kliiniku volitusi (näit töövõimetuslehtede kinnitaja volitus), mida teised juriidilised isikud on andnud esindatavale juriidilisele isikule (milleks on enamasti raamatupidamisbüroo).	
Selgitus ENG	Authorisation for the client managers of companies providing accounting services (and other service providers). The holder of the authorisation can see and further authorise and revoke Argument Clinic authorisations (for example, an authorisation for the person approving certificates of incapacity for work) granted by other legal persons to the representing legal person (usually a company providing accounting services).	
Selgitus RUS	( ). , Argumentide Kliinik (,), ( ).	
Nõuded esindata	avale	
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. Meie näites määrame esindatavavaks ainult ainult juriidilise isiku (LEGAL_PERSON) ja eraisikud enda nimel selle rolliga volitust anda ei saa.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	See nimekiri tuleb jätta tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväl jade kirjeldus
Nõuded esindajal	е	
Esindaja tüüp	Kas volitust saab anda juriidilistele isikutele, füüsilistele isikutele või mõlemile. Meie näites määrame esindajaks ainult füüsilise isiku (NATURAL_PERSON) ja teistele juriidilistele isikutele selle rolliga volitusi ei saa anda.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nime	el võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel	

esindatava vo	iiia tuleb üldjuhul panna samad väärtused, mis eelmisesse valikusse, sest üldjuhul on tingimused olituse andmiseks ja tagasivõtmiseks ühesugused.	
	fleie näites paneme siia samad väärtused, mis eelmises valikus.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib	b tegutseda järgmiste volituste alusel	
esindaja nimel	lõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitusest loobuda füüsiline isik ise NATURAL_PERSON:SELFREP). Määrame, et füüsiline isik saab ise volitusest loobuda (NATURAL_PERSON:SELFREP)	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Volitust void	dasivolitatavate rollide kirjeldamine on toodud eraldi artiklis (vt linki paremalt). Kuna määrame edasivolitatavuse kohta allpool "NO", siis seda väärtust ei kuvata.	Kirjelda roll, mis võimaldab volitust anda edasivolitamise õigusega
Edasivolitamise ting	gimused	
	olituste halduri sh edasivolituste halduri volitused Pääsukese parima praktika kohaselt ei ole kunagi dasivolitatavad, seega tuleb määrata väärtuseks NO (kui see valik üldse kuvatakse).	Kirjelda roll, mis võimaldab volitust anda edasivolitamise õigusega
Digiallkirjastamise ı	nõuded	
andmine tuleb	ieadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele. Meie näites me ei nõua allkirjastamist ühegi tegevuse puhul, seega ühtegi allkirjastamise nõuet sisse i lülita.	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		

Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväl jade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Kui otsustad paigaldada rollipaki toodangueelsesse keskkonda STAGE, siis esialgu saab sellise rollikoodiga volituse omanik vaid lisada teistele isikutele selle sama volituste halduri rolliga volitusi. Ehk siis sisuliselt annab loodud rolliga volitus selle omanikule vastava nimeruumi volituste vaatamisõigused. Rolli omanik näeb lisaks nimeruumi rollidele ka, kes on esindatava asutuse teiste nimeruumide volituste haldurid, aga teiste nimeruumide volitusi ta ei näe (v.a. kui ta on seadusjärgne esindaja või tal on vastava nimeruumi volituste halduri volitus).

Olemasolevate REGULAR-tüüpi edasivolitatavate rollide edasivolitamise lubamine edasivolituste haldurile

Nüüd tuleb need rollid ükshaaval üle käia, mis antud rollipakis on edasivolitatavad ja lisada antud rollile õigus nende edasivolitusi hallata.

Ava varasemas sammus lisatud REGULAR-tüüpi volitus (meie näites ARGUMENT_CLINIC_DEMO:ARGUER) muutmiseks ja märgi, et seda volitust saab edasi volitada ja edasivolitusi tagasi võtta edasivolituste haldur:

Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel		
Rolli tüüp	REGULAR	
Rolli kood	ARGUMENT_CLINIC_DEMO:ARGUER	
Rolli nimetus EST	Vaidleja	
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	Seda nimekirja ei ole vaja muuta.	
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Seda nimekirja ei ole vaja muuta.	
Volitusest võib esindaja nimel loobuda	Seda nimekirja ei ole vaja muuta.	
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi	Siia lisada juurde antud edasivolituste halduri roll	
võtta	Meie näites ARGUMENT_CLINIC_DEMO: ARGUER	

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused
- Vajadusel ava ükshaaval muutmiseks kõik ülejäänud juba loodud rollid, mida saab edasi volitada.
- Soovi korral saad muudatuse paigaldada toodangueelsesse keskkonda STAGE

Kirjelda PREROGATIVE-tüüpi eesõigusroll

PREROGATIVE-rollitüüp

Käesolevas artiklis loome eritüüpi rolli. Kasutajatoe töötaja saab käsitsi luua volituse piiratud isikute ringile nii, et need isikud saaksid selle oma töötajatele edasi volitada. Kui algne isik kaotab selle eriõiguse ja kasutajatoe töötaja talt selle eriõiguse tagasi võtab, siis peavad kõik selle juriidilise isiku antud rolliga edasivolitused automaatselt lõppema.

Selleks, et seda rolli saaks kirjeldada, peab rollipaki konfiguratsioonist RIA olema sisse lülitatund valikud, et rollipakis on võimalik kirjeldada eesõigusrolle ja mõni roll sisaldab edasivolitamist.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise Rollikonfiguraatori vastavat vormi täita.

Kasutame näidet, kus asutus Argumentide Kliinik peab andma teatud partnerasutustele volituse, mis võimaldab Argumentide Kliiniku iseteenindusbüroo kaudu pärida tundlikke andmeid. Argumentide Kliinik annab volituse teistele juriidilistele isikutele, mille esindajad saavad volituse edasi volitada oma töötajale, kes päriselt neid päringuid sooritavad Argumentide Kliiniku iseteeninduskeskkonnas.

Rollikonfiguraatorist vali "Lisa uus roll".

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	PREROGATIVE	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	Rolli kood soovitavalt moodustada suurtähtedega. Mistahes rollikoodi ette liideetakse rollipaki kood (ja koolon). Meie näites on rolli koodiks ARGUMENT_CLINIC_DEMO: SENSITIVE_DATA_INQUIRER	Loe täpsemaid juhised rollikoodide valimiseks: P ääsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindatavale		
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. Üldjuhul lisatakse sellise rolliga volitusi ainutl juriidilistele isikutele. Meie näites märgime LEGAL_PERSON.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	Üldjuhul jääb see nimekiri antud rollitüübi puhul tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Kuna antud tüüpi volituste puhul lisatakse neid selliselt, et volituse esindatav ja esindaja on sama isik, siis tuleb siia märkida sama väärtus, mis Esindatava tüüp väärtuse all. Meie näites märgime LEGAL_PERSON.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel või	b tegutseda isik järgmiste volituste alusel	
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	Üldjuhul annab seda volitust ainult kasutajatoe töötaja rollis isik. Meie näites: PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine

Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Üldjuhul tuleb sisestada samad väärtused, kellele on lubatud volituse lisamine.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib te	egutseda järgmiste volituste alusel	
Volitusest võib esindaja nimel loobuda	Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitusest loobuda füüsiline isik. Selleks määrame NATURAL_PERSON:SELFREP Kui antud väärtust ei kuvata valikus, siis tuleb esmalt täita allpolt valikud, et volitust saab edasi volitada ja edasi saab volitada füüsilisele isikule. Seejärel ilmub siia valikusse ka NATURAL_PERSON:SELFREP	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta	Siia märkida isikute rollid, kel on õigus edasivolitust lisada. Kõige mugavam selleks luua eraldi volituste halduri roll. Samuti tavapäraselt võib edasivolitusi lisada seadusjärgne esindaja. Meie näites määrame BR_REPRIGHT:SOLEREP	Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Edasivolitamise tingir	nused	
Volitus on edasivolitatav	Määrata väärtuseks YES, sest antud tüüpi volitus nõuab alati edasivolitamist.	Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Edasivolituse esindaja tüüp	Märkida, kellele volituse saaja seda eriõigusega volitust saab edasi volitada, üldjuhul füüsilistele isikutele. Meie näites määrame NATURAL_PERSON	
Digiallkirjastamise nõuded		
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele. Volituse andmisel ja tagasivõtmisel ei ole mõtet digiallkirjastamist nõuda, sest kasutajatoe rollis tegutsevalt isikult kunagi digiallkirjastamist ei nõuta ja teised isikud antud rolli lisada ja tagasi võtta ei saa.	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Jäta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Jäta väljalülitatuks.	

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused
  Soovi korral saad muudatuse paigaldada toodangueelsesse keskkonda STAGE.
  Kui lood eraldi volituste halduri rolli, kes saab antud rolli edasivolitusi hallata, siis pärast selle volituse loomist pead siia tagasi tulema ja lisama sellele uuele volituste halduri rollile õiguse edasivolitusi hallata.

Kirjelda PREREQUISITE-tüüpi eeldusroll

PREREQUISITE-rollitüüp

Varasemas näites vaatasime sellist rolli, kus asutuse kasutajatoe töötaja lisas juriidilisele isikule eeldusrolli (rollitüüp PREROGATIVE) ja volituse saanud juriidilise isiku seadusjärgne esindaja volitas selle sama rolli edasi oma töötajale.

Mõnikord on aga juriidilisele isikule vajadus lisada tunnus, mis võimaldaks selle juriidilise isiku esindajal oma töötajale lisada üks või mitu sõltuvat rolli. Sõltuvad rollid on iseseisvad volitused, mitte edasivolitused, aga neid saab anda ainult selline juriidiline isik, kellel on selline kehtiv volitus, mis on märgitud sõltuva rolli andmise eelduseks.

Näiteks võib üks riigiamet, mis pakub menetlemise ja järelevalve infosüsteemi, lisada mõnele vallale PREREQUISITE-tüüpi rolliga eeldusvolituse nimetusega "Kaubanduse valdkond". Ja kui nüüd sellel vallal, kui juriidilisel isikul, on selline eeldusvolitus olemas, siis Pääsuke võimaldab vallavalitsusel anda oma töötajale uued volitused "Kaubanduse menetleja" ja "Kaubanduse järelevalvaja". Teised juriidilised isikud (näiteks ettevõtted) selliseid rolle oma töötajatele lisada ei saa, sest neil puudub eeldusrolliga volitus. Need vallavalitsuse poolt loodud sõltuva rolliga volitused ei ole edasivolitused vaid iseseisvad volitused. Kui rollipaki omanikust riigiameti kasutajatoe töötaja rollis isik tahab vallalt eeldusrolli "Kaubanduse valdkond" ära võtta, siis sõltuvad rollid ära ei lõpe automaatselt, need on vajalik käsitsi lõpetada.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise Rollikonfiguraatori vastavat vormi täita.

Kasutame näidet, kus asutus Argumentide Kliinik on loonud eeldusrolli ARGUMENT_CLINIC_DEMO:SUPPLIER, millega eeldusvolitused annab kõigile oma partnerettevõtetele. Need partnerettevõtted saavad oma töötajatele omakorda volitada sõltuva (DEPENDABLE) rolliga volitused, mille kirjeldame järgnevas peatükis "Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll".

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	PREREQUISITE Selleks, et seda tüüpi rolle saaks luua, peab RIA selle rollipaki jaoks sisse lülitama. Vaikimisi on kõigil rollipakkidel selle rollitüübi tugi välja lülitatud.	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	Rolli kood soovitavalt moodustada suurtähtedega. Mistahes rollikoodi ette liideetakse rollipaki kood (ja koolon). Meie näites on märgendrolli koodiks ARGUMENT_CLINIC_DEMO:SUPPLIER	Loe täpsemaid juhised rollikoodide valimiseks: Pä äsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindata	vale	
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. Üldjuhul lisatakse sellise rolliga volitusi ainutl juriidilistele isikutele. Meie näites märgime LEGAL_PERSON.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	Üldjuhul jääb see nimekiri antud rollitüübi puhul tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Kuna antud tüüpi märgendvolituste puhul lisatakse neid selliselt, et volituse esindatav ja esindaja on sama isik, siis tuleb siia märkida sama väärtus, mis Esindatava tüüp väärtuse all.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel	Meie näites märgime LEGAL_PERSON. võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel	

Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	Üldjuhul annab seda volitust ainult asutuse kasutajatoe töötaja rollis isik. Meie näites: PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Üldjuhul tuleb sisestada samad väärtused, kellele on lubatud volituse lisamine.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võ	bib tegutseda järgmiste volituste alusel	
Volitusest võib esindaja nimel loobuda	Enamasti sellistest märgendrollidest loobuda ei saagi, need saab kasutajatoe rollis töötaja tagasi võtta. Meie näites jääb antud valik tühjaks	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Edasivolitamise ti	ingimused	
Volitus on edasivolitatav	Antud rollitüübi puhul pole edasivolitamine lubatud, seda küsimust ei küsita.	Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Digiallkirjastamise	e nõuded	
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele. Volituse andmisel ja tagasivõtmisel ei ole mõtet digiallkirjastamist nõuda, sest kasutajatoe rollis tegutsevalt isikult kunagi digiallkirjastamist ei nõuta ja teised isikud antud rolli lisada ja tagasi võtta ei saa.	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Kasutatakse ainult erijuhtudel, tuleb jätta väljalülitatuks. Rolli konfigureerimise harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljad kirjeldus	
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Kasutatakse ainult erijuhtudel, tuleb jätta väljalülitatuks.	

- Salvesta muudatused
   Soovitav on järmiseks luua vähemalt üks antud rollist sõltuv roll. Sõltuva rolli tüüp on kirjeldatud järgmises peatükis "Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll".

Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll

DEPENDABLE-rollitüüp

Eelmises peatükis Kirjelda PREREQUISITE-tüüpi eeldusroll kirjeldasime rolli, mille olemasolu on võimalik konfigureerida teiste rollidega volituste andmise eelduseks.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise Rollikonfiguraatori vastavat vormi täita.

Kasutame näidet, kus asutus Argumentide Kliinik on kirjeldanud varustaja eeldusrolli ARGUMENT_CLINIC_DEMO:SUPPLIER, mille lisab kõigile oma partnerettevõtetele. Need partnerettevõtted saavad oma töötajatele omakorda volitada sõltuva (DEPENDABLE) rolli, mille kirjeldame antud peatükis.

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	DEPENDABLE Selleks, et seda tüüpi rolle saaks luua, peab olema kirjeldatud vähemalt üks eelduroll (mis on tüüpi PREREQUISITE.	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	Rolli kood soovitavalt moodustada suurtähtedega. Mistahes rollikoodi ette liideetakse rollipaki kood (ja koolon). Meie näites on loodava sõltuva koodiks ARGUMENT_CLINIC_DEMO: MEDICINE_SUPPLIER	Loe täpsemaid juhised rollikoodide valimiseks: P ääsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindatava	le	
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. Üldjuhul lisatakse sellise rolliga volitusi ainutl juriidilistele isikutele. Meie näites märgime LEGAL_PERSON.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Volitust saab anda ainult isik, kellel on üks järgmistest volitustest	Seda valikut kuvatakse ainult antud tüüpi rollide puhul. Siia tuleb märkida eelusroll või eeldusrollid, mille olemasolu korral on võimalik anda antud rolli. Meie näites valime siia eeldusrolli ARGUMENT_CLINIC_DEMO:SUPPLIER	
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	Üldjuhul jääb see nimekiri antud rollitüübi puhul tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Missugusele isikule antud rolliga volitusi saab anda. Meie näites märgime NATURAL_PERSON.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel v	õib tegutseda isik järgmiste volituste alusel	

Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	Siin saab määrata, millist tüüpi volituste omanik saab antud rolli anda. Soovi korral võib õiguste andmise jaoks kirjeldada eraldi volituste halduri rolli. Meie näites me ei kirjelda eraldi volituste halduri rolli, volitusi saavad lisada: 1. Juriidilise isiku seadusjärne esindaja BR_REPRIGHT:SOLEREP 2. Volituste haldur PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER 3. PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta	Üldjuhul tuleb sisestada samad väärtused, kellele on lubatud volituse lisamine.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib	tegutseda järgmiste volituste alusel	
Volitusest võib esindaja nimel loobuda	Meie näites saab füüsiline isik ise loobuda, sisestada NATURAL_PERSONS:SELFREP	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Edasivolitamise ting	gimused	
Volitus on edasivolitatav	Saab otsustada, kas volitus on edasivolitatav või mitte. Kui edasivolitamine lubada, siis tuleb ka märkida, millises rollis isik saab edasi volitada ja edasivolitusi tagasi võtta. Meie näites märgime NO	Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
Digiallkirjastamise r	nõuded	
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele. Volituse andmisel ja tagasivõtmisel ei ole mõtet digiallkirjastamist nõuda, sest kasutajatoe rollis tegutsevalt isikult kunagi digiallkirjastamist ei nõuta ja teised isikud antud rolli lisada ja tagasi võtta ei saa.	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Kasutatakse ainult erijuhtudel, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Kasutatakse ainult erijuhtudel, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Lõpptegevused

Salvesta muudatused

Rollide kirjeldamise olulisemad põhimõtted

- Pääsukese rollidele koodide andmine
- Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel
- Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
- Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
- Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
  Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
- Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses
- Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
   Rollikonfiguraatori rakenduse olulisemad tööpõhimõtted

Pääsukese rollidele koodide andmine

Rollikoodid koosnevad vähemalt kahest osast - fikseeritud prefiksist ehk nimeruumist ja rollikoodist.

Reeglid nimeruumile

Nimeruum peab olema läbivalt suurtähtedega.

Nimeruum ei tohi sisaldada kooloneid.

Nimeruum peab üldjuhul vastama asutuse nimele, see on vajalik kahel põhjusel:

- 1. Volituste halduri volituse saab anda korraga ühele nimeruumile.
  - a. Kui asutusel on mitu infosüsteemi ja kui iga sellise infosüsteemi jaoks luua Pääsukeses eraldi nimeruum, siis tuleb luua ka iga nimeruumi jaoks volituste halduri roll, igale nimeruumile eraldi.
  - b. Kui asutusel on üks nimeruum, siis saab (aga ei pea) teha ühe volituste halduri rolli.
- 2. Suurem selgus lõppkasutaja jaoks
  - a. Kui nimeruume on liiga palju, siis see raskendab lõppkasutaja arusaamist Pääsukeses.

Mitme erineva infosüsteemi rollide paigutamine ühe nimeruumi alla

Tungivalt soovitav on sisemiste infosüsteemide jaoks kasutada rolli osas omakorda eesliiteid.

Näide - olgu ühel asutusel, nimetame seda ARGUMENT_CLINIC, sisemiselt kaks portaali: Self-service ja Supplier Portal. Sel juhul on nende portaalide Pääsukese rollid vastavate eesliidetega eristatavad:

- ARGUMENT_CLINIC:SELFSERVICE_VIEWER
- ARGUMENT_CLINIC:SUPPLIERPORTAL_SUPPLIER

Rollikoodi reeglid

Rolli kood võib olla nii suurte või väikeste tähtedega.

Soovitav on läbivalt kasutada kas ainult eestikeelseid rollikoode või ainult inglisekeelseid rollikoode.

Mõned enimlevinumad rollikoodid (koos nimeruumiga):

ARGUMENTIDE_KLIINIK: ETTEVOTTE_ESINDAJA - kui saab esindada ainult juriidilisi isikuid ja enamasti on juriidilise isiku tüübiks ettevõte.

ARGUMENTIDE_KLIINIK: ESINDAJA - kui saab esindada nii juriidilisi kui ka füüsilisi isikuid

 ${\sf PAASUKE:} ARGUMENTIDE\_KLIINIK: \textbf{volituste\_haldur}$

PAASUKE_ADMIN:ARGUMENTIDE_KLIINIK:kasutajatugi

Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel

Tüübi nimetus	Tüübi kood	Kirjeldus	Mis olukorras kasutada	Dokumentatsioon
Tavaline roll	REGULAR	Tavaline roll, mis annab kasutajale õigusi liidestunud infosüsteemis.	Tavaolukorras, kus soovid luua tavalise rolli, mis annab kasutajale sinu infosüsteemis õigusi.	Kirjelda REGULAR- tüüpi isiku esindaja roll
Volituste halduri roll	AUTHOR ISATION _MANAG ER	Sellise rolliga volituse omanik saab eesti.ee-s volitusi hallata.	Soovitav kasutada ainult siis, kui volitusi hoiustatakse Pääsukeses.	Kirjelda AUTHORISATION_M ANAGER-tüüpi asutuse volituste halduri roll
Volituste halduri symlink roll	AUTHOR ISATION _MANAG ER_SYM LINK	Pääsukese peegeldus sellisest välises süsteemis defineeritud rollist, mis annab Pääsukeses rollide haldamise õiguse.	Saab kasutada ainult siis, kui volitusi hoiustatakse välises süsteemis ja mitte Pääsukeses.	Kirjelda AUTHORISATION_M ANAGER_SYMLINK- tüüpi välise süsteemi volituste haldur
Kasutajatu ge pakkuva töötaja roll	HELPDE SK	Rollipaki omaniku asutuse kasutajatoe töötajale mõeldud roll, mis võimaldab hallata kõiki teisi rollipakki kuuluvaid volitusi.	Soovitav kasutada ainult siis, kui volitusi hoiustatakse Pääsukeses.	Kirjelda HELPDESK- tüüpi asutuse kasutajatoe roll
Eeldusroll	PREREQ UISITE	HELPDESK rollis kasutajatoe töötaja määrab selle rolliga volituse isikule nii, et see isik on nii volituse esindatav kui ka esindaja. Pääsuke tuvastab, et isikul on sellise rolliga volitus ja seetõttu võimaldab sellisel isikul lisada täiendavaid rolle (DEPENDABLE), mille lisamise võimalikkus on märgitud antud rollist sõltuvak.s	Kui tahad piirata, et mingi teise rolli lisamiseks peab esindataval isikul olema antud eeldusroll.	Kirjelda PREREQUISITE- tüüpi eeldusroll
Sõltuv roll	DEPEND ABLE	Iga DEPENDABLE roll on seotud ühe või mitme eeldusrolliga. Sellise rolliga volituse lisamise pakub süsteem kasutajale välja üksnes siis, kui esindataval isikul on vähemalt üks kehtiv volitus sellise eeldusrolliga, mis antud rolli eelduseks on märgitud.	Kui tahad piirata, et antud rolli jaoks on nõutud, et esindataval isikul oleks mõni eeldusroll.	Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll
Eesõigusro II	PRERO GATIVE	See rollitüüp on kasutusel edasivolitatava eriõiguse andmiseks. Helpdesk töötaja lisab selle rolliga volituse mingile isikule selliselt, et see isik on nii rolli esindatav kui ka esindaja. Seejärel see isik saab volituse (oma töötajale) edasi volitada. Kui algselt lisatud eriõigus isikult ära võetakse, siis lõppevad kõik edasivolitused automaatselt.	Kui on vaja isikule anda selline eriõigus, mida jur isik saaks oma töötajatele edasi volitada nii, et kui juriidiliselt isikult see eriõigus eemaldatakse, siis lõppeks tema poolt antud edasivolitused automaatselt.	Kirjelda PREROGATIVE- tüüpi eesõigusroll

Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele

Rolli nimetus ei tohiks lõppeda punktiga ja rolli kirjeldus peaks lõppema punktiga.

Inglisekeelsete tõlgete puhul kasutada Briti inglise-keelt. Näiteks volitus on "authorisation", mitte "authorization".

Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine

Pääsukeses on ainult kaht tüüpi isikuid - füüsiline isik (NATURAL_PERSON) ja juriidiline isik (LEGAL_PERSON).

- Kui FIE tegutseb FIE-na, siis loeb Pääsuke ta juriidiliseks isikuks ja kasutab FIE-le väljastatud registrikoodi.
- MTÜ-d ning Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ei oma omaette isiku tüüpi ja on samuti LEĞAL_PERSON-tüüpi

Võimalused riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste eristamiseks rollide tasemel

Kuna Äriregister väljastab riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuse seadusjärgsetele esindajatele eraldi esindaja koodi - asutuse seadusjärgne esindaja - ASES, siis on võimalik määrata, et mingit rolli saavad anda ainult sellises rollis isikud:

Rolli nimetus	Asutuse esindaja
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava	BR_REPRIGHT:ASES_SOLEREP

Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine

Volitusega lubatud tegevuste seadistamine

Pääsuke võimaldab iga rolli kohta kirjeldada, millistes õigustes tegutsev isik saab sellise rollikoodiga volitust:

- 1. lisada
- 2. tagasi võtta
- 3. volitusest loobuda
- 4. hallata edasivolitusi (st edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta). Kui rolli puhul edasivolitamist ei lubata, siis sellise rolli puhul seda gruppi ei kirjeldata

Neid nelja tegevust saab eraldi juhtida, näiteks on võimalik aktuaalsuse kaotanud rolli kohta määrata, et seda saab tagasi võtta ja sellest saab loobuda, aga keegi enam uusi volitusi selle rolliga lisada ei saa.

Iga tegevuse lubamiseks tuleb Pääsukeses vastava rolli juures täita tegevust lubavate rollide nimekiri. Iga rolli kirjeldamisel tuleb kolm (või kui ka rolli edasivolitamine on lubatud, siis neli) väärtust ära täita rollide nimekirjaga.

- 1. lisamisõigusega rollide nimekiri
- 2. tagasivõtmisõigusega rollide nimekiri
- 3. volitusest loobumise õigusega rollide nimekiri
- 4. edasivolitamise haldamise õigusega rollide nimekiri

Kui sisse loginud kasutajal on esindatava isiku all volitus ühega nimekirjas toodud rollidest, siis on tal luba antud tegevust teha (va erijuhud, kus peab veel lisaks olema täidetud mõni täiendav eeldus).

Kui mitte keegi antud tegevust ei tohi saada teha, siis tuleb nimekiri jätta tühjaks.

Füüsilisele isikule õiguse andmine enda nimel rolli hallata

Füüsilise isiku kohta eksisteerib pseudoroll "NATURAL_PERSONS:SELFREP". Pseudoroll tähendab, et sellise rolliga volitusi süsteemis ei eksisteeri, vaid sellega rolliga tähistatakse Pääsukeses olukorda, kus füüsiline isik võib iseennast esindades mingit tegevust teha.

Näide: Õigus enda nimel rolli lisada ja tagasi võtta

Olgu meil roll ARGUMENT_CLINIC:ARGUER.

Kui füüsiline isik võib seda rolli anda teisele isikule enda nimel, siis lisamisõigusega rollide nimekirja tuleb lisada roll "NATURAL_PERSONS:SELFREP".

Kui füüsiline isik võib enda nimel antud rolli tagasi võtta, siis tagasivõtmisõigusega rollide nimekirja tuleb lisada roll "NATURAL_PERSONS:SELFREP".

Näide: Õigus mingi rolliga volitusest loobuda

Kui teisel füüsilisel isikul on õigus loobuda volitusest rolliga ARGUMENT_CLINIC:ARGUER, siis tuleb volitusest loobumise õigusega rollide nimekirja lisada roll "NATURAL_PERSONS:SELFREP"

Teovõime kontroll volituse lisamisel

Kui isik lisab enda nimel volituse, siis Pääsuke kontrollib Rahvastikuregistrist, et isiku teovõimet ei oleks piiratud. Kui Rahvastikuregister vastab, et isiku teovõime on piiratud, siis tegevus ei õnnestu ja kasutajale kuvatakse veateade.

Pseudoroll "NATURAL_PERSONS:SELFREP" määratakse süsteemi poolt automaatselt kõigile füüsilistele isikutele, st et ka piiratud teovõimega isik saab kõiki tegevusi algatada, aga kui nende teovõime on piiratud, siis ei saa nad tegevust lõpuni viia.

Juriidilisele isiku esindaja õigus rolli hallata

Juriidiline isik iseteenindusse sisse ei logi, tema nimel tegutseb alati füüsiline isik Äriregistrist laaditud esindusõiguse alusel. Füüsiline isik võib tegutseda ka Pääsukeses kirjeldatud volituse alusel, seda vaatame järgmises peatükis.

Olgu meil olukord, kus ekisteerib rolliga R volitus V, mis on antud juriidilise isiku A poolt juriidilisele isikule B.

Kui süsteem otsustab, kas sisse loginud isik saab parasjagu esindatavaks valitud juriidilise isiku nimel mingit tegevust teha, siis peab tal ekisteerima esindatava isiku all vastavas nimekirjas toodud rolliga volitus.

Äriregistrist loetud sadusjärgsed esindajad

Igal seadusjärgsel esindajal (nii ühise esindusõigusega kui ka ainuesindusõigusega) on Pääsukeses volitus kujul "BR_REPRIGHT: <Äriregistri_esindusõiguse_kood>", näiteks juhatuse liikmetel on BR_REPRIGHT:JUHL, prokuristidel BR_REPRIGHT:PROK ,riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuse esindusõiguslikel isikutel BR_REPRIGHT:ASES jne. NB! See veel ei tähenda, et isikul on ainuesindusõigus, selle kohta loe järgmist peatükki.

Ühisesindusõigusega ja ainuesindusõigusega kasutajate eristamine

Kui seadusjärgsel esindajal on põhikirja kohaselt ainuesindusõigus, siis Pääsukeses eksisteerivad tal lisaks eelmises peatükis kirjeldatud volitusele kaks (peidetud) lisavolitust:

- BR_REPRIGHT:<Äriregistri_esindusõiguse_kood>_SOLEREP
- BR_REPRIGHT:SOLEREP

Kui kirjeldada, milliseid tegevusi kasutaja saab teha, siis üldjuhul ei ole soovitav kasutada ilma _SOLEREP liiteta rolle, sest see annab ühisesindusõigusega isikutele vastava õiguse. Kui mitu ühisesindusõigusega isikut omavad mitme peale esindamise õiguse, siis Pääsuke laseb neil läbida ringkinnitamise või ringallkirjastamise ja kui põhikirjas kirjeldatud arv kinnitusi või allkirju on koos, siis tegevus viiakse Pääsukese poolt läbi.

Lisamine ja tagasivõtmine

Selleks, et lisada või tagasi võtta volitust, peab sisse loginud isikul olema nimekirjas toodud volitus esindatava all ehk A poolt antud.

Selleks, et volitusest loobuda või edasi volitada või edasivolitust tagasi võtta, peab sisse loginud isikul olema vastavas nimekirjas toodud volitus esindaja all ehk B poolt antud.

Äriregistrist laadidud esindusõigustele tuginedes kontrolli ei tehta

Kui füüsiline isik tegutseb Äriregistrist laaditud esindusõiguse või volituse alusel, siis Pääsuke füüsilise isiku kohta ei tee päringut selle kohta, kas volitust lisava isiku teovõime on piiratud või mitte.

Olukord, kus üks nimeruumis olev roll annab õiguse mõnd teist rolli hallata

Pääsukeses ei pea tegevusi tegema ainult eraisikud enda nimel või juriidilise isiku seadusjärgsed esindajad.

Võimalik on ka kirjeldada nimeruumi volituste halduri roll või vajadusel ka mitu erinevat volituste halduri rolli. See võimaldab seadusjärgsel esindajal anda ühele isikule nimeruumi volituste halduri rolliga volituse ja see isik saab volitused lisada ülejäänud isikutele.

Volituste halduri rollikoodid on kujul PAASUKE:NIMERUUM:nimetus_naiteks_volituste_haldur

Klienditoe roll

Klienditoe roll võimaldab asutuse klienditoe töötajal mistahes ettevõtte või isiku volitusi hallata. Klienditoe rollile tuleb kõik lubatud õigused anda. Vaatamise õigus on klienditoe rollil vaikimisi.

Kui soovite, et RIA helpdesk saaks vajaduse korral selle rolli volituste haldamise juures aidata, siis lisage PAASUKE_ADMIN:RIA_ADMIN.

Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel

Pääsuke võimaldab konfigureerida, et kasutaja peab digiallkirjastama, et teha volitusega tegevusi. Digiallkirjastamise nõude saab sisse lülitada iga järgneva tegevuse kohta eraldi sisse lülitada:

- 1. lisamine
- 2. tagasivõtmine
- 3. volitusest loobumine
- 4. edasivolituse haldamine (edasivolituse lisamine või edasivolitue tagasivõtmine)

Ring-allkirjastamine Pääsukeses

Kui seadusjärgsetel esindajatel on ühine esindusõigus, siis esimene allkirjastaja algatab ringallkirjastamise ja tegevus tehakse ära kui piisav hulk juhatuse liikmeid on oma digiallkirja lisanud.

Allkirjastamist mittenõudva tegevuse tegemine koos allkirjastamist nõudva tegevusega

Kui kasutaja teeb mingt tüüpi tegevuse (näiteks loobumine) korraga sellise volitusega, millel on roll, millele ei ole konfigureeritud digiallkirjastamise nõuet ja sellise volitusega, millel on roll, millele on konfigureeritud digiallkirjastamise nõue, siis peab kasutaja kogu tegevuse allkirjastama ja kõik tegevused on ootel seni, kuni on piisav arv allkirju koos.

Mida tähendab edasivolitamine Pääsukeses

Edasivolitamise mõiste erinevused erinevates Eesti iseteeninduskeskkondades

Edasivolituse mõiste Pääsukeses

Kui Pääsukeses anda volitus edasivolitamise õigusega, siis tähendab see seda, et volituse saaja võib samad õigused edasi anda kellelegi kolmandale. Edasiantud õiguste ehk edasivolituse kehtivus on rangelt seotud algsese volituse kehtivusajaga ja kui algse volituse kehtivus lõpetatakse, siis lõpeb ka edasivolituse kehtivus. Edasivolituse kõige sagedasem kasutusala on olukord, kus üks ettevõte annab volituse teisele (teenust pakkuvale) ettevõttele (koos edasivolitamise õigusega) ja see teine ettevõte volitab saadud volituse edasi oma töötajale.

Niiviisi saab volituse saaja (teenuse)ettevõte soovi korral oma töötajaid vahetada (ühele enda ettevõtte töötajale antud edasivolituse tagasi võtta ja teisele töötajale edasi volitada), ilma et ta peaks ühendust võtma algse volituse andjaga (ehk oma kliendiga).

Edasivolitamise õiguse tähendus mõnes teises infosüsteemis

Osades iseteenindustes (näiteks e-PRIA) on edasivolitamise mõistet kasutatud veidi teistsuguste õiguste jaoks. Nimelt võib edasivolitamine mõnel pool tähendada, et volituse saaja omab õigust volituse andja nimel mistahes volitusi hallata ehk näha, lisada ja tagasi võtta.

Pääsukeses vastab sellele olukorrale volituste halduri roll. Tegemist on iseseisva volitusega ja see jääb volituse saajale alles ka siis, kui volituse andja volitus või esindusõigus lõpeb. Kuna volituste haldur näeb kõiki nimeruumi volitusi, siis ei sobi volituste halduri rolliga volitus teisele ettevõttele andmiseks, sest siis see teine ettevõte saab näha ja muuta peale enda saadud volituste ka kõiki teisi (näiteks volituste andja poolt teistele töötajatele või koostööpartneritele) antud volitusi.

Edasivolituste halduri roll

Pääsukeses on võimalik defineerida ka edasivolituste halduri roll. See on selline volituste halduri roll, millel on õigus ainult volitusi edasi volitada ja edasivolitusi tagasi võtta. Näiteks saab raamatupidamisfirma anda edasivolituste halduri rolli oma kliendihalduri rolli täitvale töötajale. Nii saab kliendihaldur klientidelt saadud volitusi teistele büroo töötajatele edasi volitada, aga tal puudub õigus anda ja tagasi võtta tavapäraseid volitusi raamatupidamisfirma enda nimel.

Pääsukeses volituste halduri volituse ja edasivolituse erinevused

Järgnev tabel illustreerib volituste halduri ja edasivolituse erinevusi.

	Volituste halduri volitus	Edasivolitamise teel loodav volitus
Kellele mõeldud äriliselt	Volituste halduri roll antakse tavapäraselt sama organisatsiooni töötajale ja ei ole mõeldud teenusepakkuja juriidilisele isikule andmiseks.	Edasivolitamine on üldjuhul mõeldud olukorra jaoks, kus üks organisatsioon annab volituse teisele juriidilisele isikule (ja see teine isik volitab edasi oma töötajale).
Volituse kehtivus	Volituse halduri volitus kehtib edasi ka siis, kui volituse andja enda volitus või esindusõigus lõpeb. Näiteks kui volituse halduri volituse andis juhatuse liige ja kui tema esindusõigus lõpeb, siis tema poolt antud volituse halduri volitused kehtivad edasi ja automaatselt ei lõpe.	Edasivolitus on rangelt seotud algse volitusega ja kui lõpeb algne volitus (näiteks algse volituse saaja sellest loobub), siis peavad lõppema automaatselt kõik edasivolitused.
Volituse ulatus	Volituse haldur näeb kõiki antud nimeruumi volitusi ja üldjuhul saab nimeruumi volitusi hallata (haldamise õigust osa saab vajadusel piirata ja soovi korral teha ühe nimeruumi piires mitu volituste halduri rolli).	Edasivolitus annab täpselt samad õigused, mis algne volitus. Edasivolitus ei anna õigusi hallata teisi nimeruumi volitusi.
Algse volituse andmine	Volituse halduri volituse lisamisel ei pea midagi täiendavalt "linnutama".	Algse volituse andmisel peab andja eraldi "linnutama" märkeruudu, et volitus antakse edasivolitamise õigusega

Rollile edasivolitatavuse seadistamise võimalikud variandid

Rollikonfiguraatoris on võimalik seadistada, kas kasutaja saab volitust anda edasivolitamise õigusega. Kui rollile lubada edasivolitamise õigus, siis on võimalik konfigureerida, millistel tingimustel volituse andja peab volituse andma edasivolitamise õigusega.

Tavapärasemad seadistused:

- NO Volitust ei saa anda edasivolitamise õigusega.
- ASK Volituse lisaja saab otsustada, kas ta annab volituse koos edasivolitamise õigusega või ilma edasivolitamise õiguseta
- YES Volituse lisaja peab igal juhul andma volituse koos edasivolitamise õigusega.

Keerukamad seadistusvariandid:

• LEGAL_PERSON_YES__NATURAL_PERSON_ASK

- Kui delegaat on juriidiline isik (LEGAL_PERSON), siis on edasivolitamise lubamine volituse lisajale kohustuslik (YES).
- Kui delegaadiks määrata füüsiline isik (NATURAL_PERSON), siis saab volituse lisaja ise otsustada (ASK), kas annab koos edasivolitamise õigusega või mitte.

• LEGAL_PERSON_YES__NATURAL_PERSON_NO

- Kui delegaat on juriidiline isik (LEGAL_PERSON), siis on edasivolitamise lubamine volituse lisajale kohustuslik (YES).
- Kui delegaadiks määrata füüsiline isik (NATURAL_PERSON), siis kasutaja ei saa volitust anda edasivolitatavana (NO).

Vaatame üht näidet, mille jaoks on loodud keerukamad seadistusvariandid. Olgu meil roll, millega loodud volitus annab raamatupidajale võimaluse esitada aruannet mingis iseteenindusportaalis. Kui üks juriidiline isik annab sellise rolliga volituse teisele juriidilisele isikule (näiteks raamatupidamisbüroole), siis ilma edasivolitamise õiguseta on selline volitus kasutu, sest teine juriidiline isik (raamatupidamisbüroo) ise ei logi iseteeninduskeskkonda sisse, seda teeb ikkagi (raamatupidamisbüroo töötajast) füüsiline isik. Keerulisem seadistus tagab, et volituse andja ei saaks anda sellist vigast volitust.

Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus

Sisukord

- Volitust saab anda ainult isik, kellel on üks järgmistest volitustest
- Volitust saavad anda ainult järgmised isikud
- · Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima
- Volitust saab anda ainult tähtajatult

Volitust saab anda ainult isik, kellel on üks järgmistest volitustest

Välja saab täita, kui rolli tüüp on DEPENDABLE. Esindataval endal (mitte tema nimel teguseval kasutajal), peab olema üks neist rollidest, mis siin väljal saab üles loetud, et selle rolli volitust anda.

Kui valitavate rollide loetelu on tühi, siis tõenäoliselt ei eksisteeri rollipakis ühtegi PREREQUISITE-tüüpi rolli. Sel juhul kirjelda kõigepealt selline roll.

Volitust saavad anda ainult järgmised isikud

Erandjuhtude tarbeks on selle valiku abil võimalik piirata registrikoodide järgi, milliste juriidiliste isikute alla saab volitust lisada. Tavapäraselt jääb see tühjaks v.a. HELPDESK-tüüpi volituste puhul.

- Tühi täiendavat piirangut ei lisata
- Täidetud ainult loetletud registrikoodidega isikud saavad selle rolli volitusi anda. Iga registrikood peab algama riigi tähisega ("EE").

Sobib kasutamiseks kui lubatud registrikoodide loetelu ei muutu sageli ja on lühike (mitte üle 10 registrikoodi).

Kui on vajalik piirata, millised isikud saavad seda rolli lisada, aga selliseid isikuid on rohkem, siis tasub kasutada PREREQUISITE-tüüpi volitusi.

NB! registrikoodide sisestamisel ei kontrolli süsteem nende korrektsust.

NB! Seda volitust võib lisada helpdesk töötaja (kui see on vastavalt konfigureeritud), kes võib töötada muu registrikoodiga asutuses, aga ta saab esindatavaks märkida ainult siin nimekirjas toodud registrikoodidega asutusi.

Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima

Volituse kehtivuse algusajaks ei saa määrata tulevikukuupäeva, peab hakkame kehtima käesolevast kuupäevast.

Seda saab määrata volitustele, mis on majutatud väljaspoole Pääsukest ja kus volitusi hoiustav infosüsteem ei toeta volitustele kehtivusaja seadmist.

Selliseid infosüsteeme on ainult üks (majandusaasta aruannete portaal), kõikidel muudel juhtudel tuleb see jätta välja lülitatuks.

Volitust saab anda ainult tähtajatult

Volituste kehtivuse täpset lõpptähtaega ei saa määrata, tuleb määrata tähtajatu kehtivusaeg.

Seda saab määrata volitustele, mis on majutatud väljaspoole Pääsukest ja kus volitusi hoiustav infosüsteem ei toeta volitustele kehtivusaja seadmist.

Selliseid infosüsteeme on ainult üks (majandusaasta aruannete portaal), kõikidel muudel juhtudel tuleb see jätta välja lülitatuks.

Rollikonfiguraatori rakenduse olulisemad tööpõhimõtted

Eeldused

Vt Eeldused Pääsukeses asutuse rollide konfigureerimiseks

Rollipaki avamine muutmiseks

Sisene portaali eesti.ee ja vali esindatavaks asutus, mille rolle soovid muuta.

Kui navigeerid volituste menüüsse, siis peaks kuvatama ling rollikonfiguraatori rakendusele.

Alternatiivina võid aadressireale sisestada https://www.eesti.ee/ettevotja/et/rollikonfiguraator/

Töö mustandiga

Kui soovid rollipakki muuta ja keegi juba ei ole mustandit loonud, siis vajuta "Ava muutmiseks".

Mustandit ei saa ühtegi keskkonda paigaldada. Soovitav on kõik muudatused sisse viia ja seejärel paigaldada toodangueelsesse keskkonda STAGE.

Üldjuhul ei ole soovitav mustandit pikaks ajaks mustandina jätta, vaid pigem alati tegevuste lõpus luua uus versioon või mustand kustutada.

Alternatiivina on võimalik ka pooleliolevad muudatused kustutada, selleks tuleb valida "Kustuta versioon".

Versiooni loomine

Toodangueelsesse keskkonda paigaldamise järel luuakse automaatselt uus versioon.

Versioon saab automaatselt järgmise numbri.

Seejärel on võimalik toodangueelsesse keskkonda stage.eesti.ee sisse logida ja loodud rollide käitumine järele proovida.

Soovi korral saab jälle muudatusi teha ja uue versiooni paigaldada.

Toodangusse paigaldamine

Toodangusse saab paigaldada ainult sellist versiooni, mida on varasemalt STAGE-keskkonda paigaldatud (ja üle testitud).